

Vlaams
Parlement

ingediend op **367** (2019-2020) – Nr. 1
17 juni 2020 (2019-2020)

Voorstel van resolutie

van Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloopmans,
Sam Van Rooy, Yves Buysse en Chris Janssens

over de bescherming
van ons culturele erfgoed
en onze monumenten
tegen een nieuwe beeldenstorm

TOELICHTING

In de nasleep van de dood van de zwarte Amerikaan George Floyd bij een politie-arrestatie ontstond in meerdere landen een door de Black Lives Matterbeweging geïnstigeerde hetze tegen het westerse culturele erfgoed waarbij monumenten werden geïdoleerd, van overheidswege werden verwijderd of zelfs werden vernietigd.

Verenigde Staten, Verenigd Koninkrijk en Nederland

In de Verenigde Staten, waar de beweging zijn oorsprong vond, werden standbeelden van de zuidelijke generaal Williams Carter Wickham (1820-1888) en confederaal president Jefferson Davis (1808-1889) van hun sokkels getrokken. In Boston werd het standbeeld van de Italiaanse ontdekkingsreiziger Christoffel Columbus onthoofd, in Richmond belandde zijn standbeeld in een meer en in Miami werd zijn standbeeld beklad.

In het Verenigd Koninkrijk werd in de stad Bristol onder applaus van Black Lives Matterdemonstranten een beeld van de lokale held Edward Colston zonder politie-ingrijpen van zijn sokkel getrokken en in het water gegooid. Colston was zakenman, parlementslid en filantroop en werd geïdoleerd wegens zijn betrokkenheid bij de slavenhandel. Maar ook een standbeeld van Winston Churchill – die nochtans op basis van een peiling door de BBC onder de Britse bevolking werd gepresenteerd als 'de Grootste Brit', uiteraard vooral wegens zijn overwinning op nationaalsocialistisch Duitsland in de Tweede Wereldoorlog – werd tijdens een Black Lives Matterbetoging geïdoleerd wegens vermeend racisme. Hetzelfde gebeurde met de oprichter van de scoutsbeweging Robert Baden-Powell. Dankzij het massale protest van de lokale bevolking kon de verwijdering van zijn beeld verhinderd worden.

Op een beeld van de 19e-eeuwse Britse koningin Victoria werd onder meer 'racist' en 'slaveneigenaar' gespoten. De verwijdering van het standbeeld door de lokale overheid kon maar worden tegengehouden dankzij een petitie en massaal protest van de lokale bevolking. In Schotland werd een standbeeld de 14e-eeuwse Schotse koning Robert the Bruce beklad door vandalen met de slogan 'racist king' en 'BLM'. Onder het standbeeld was ook graffiti aangebracht 'Robert was a racist bring down the statue'.

In de Britse hoofdstad Londen ten slotte heeft burgemeester Sadiq Khan een commissie ingesteld die de monumenten en straten reviseert, om na te gaan of die voldoende de diversiteit van Londen weerspiegelen. Het standbeeld van Robert Milligan, een 18e-eeuwse prominente Schotse handelaar, wordt alvast weggehaald wegens betrokkenheid bij de slavenhandel.

Het fenomeen van de beeldenstorm waaide ook over naar Nederland waar op sociale media werd opgeroepen om de standbeelden van de zeeheld Piet Hein (1577-1629) en de politicus Johan van Oldenbarnevelt (1547-1619) in Rotterdam te beschadigen. Het standbeeld van Piet Hein werd uiteindelijk effectief beklad. Op het standbeeld van de vermoorde Nederlandse politicus Pim Fortuyn werd zwarte tape aangebracht.

Beeldenstorm in Vlaanderen

In eigen land werden aanvankelijk vooral standbeelden van Leopold II geïdoleerd omwille van diens wanpraktijken in Congo. In de steden Antwerpen, Leuven en Bergen werden standbeelden van Leopold II al verwijderd na vandalisme. Onder meer uit de centrale universiteitsbibliotheek van de KU Leuven werd een beeld van de vorst verwijderd. Ook in Oostende, Gent, Tervuren en Brussel werden beelden

van Leopold II het slachtoffer van vandalisme. Ook in Ekeren is het standbeeld van Leopold II, dat de voorbije weken verschillende keren werd gevandaliseerd, weggehaald. Daarenboven werden ook in Oostende, Gent, Tervuren en Brussel beelden van Leopold II beklad.

Ondertussen grijpt de beeldenstorm echter ook in ons land verder om zich heen. Op internet werd anoniem een petitie gestart voor het slopen van monumenten. Inmiddels werden ook in Vlaanderen al tal van monumenten beschadigd en beklad. Een standbeeld van koning Boudewijn werd met verf overgoten. In Zottegem werd vandalisme gepleegd op standbeelden van Julius Caesar en de Heilige Antonius van Padua. Achter de kapel van de Heilige Antonius werden alle beelden onthoofd. Ook een standbeeld van voormalig premier Wilfried Martens werd beklad met verf.

In plaats van tegengas te geven tegen deze verontrustende ontwikkeling waarbij ons erfgoed wordt geviseerd, springen bepaalde politici op de kar van de beeldenstorm. De Vlaamse gemeenten zouden van minister van Inburgering Bart Somers een handleiding ontvangen om de discussie over gecontesteerde beelden of straatnamen te voeren. Daarvoor werden door de minister blijkbaar zelfs al enkele experts aangetrokken. De bedoeling is om "context en argumenten te bieden, en verschillende oplossingen aan te reiken: een beeld kan vernietigd worden, maar ook verplaatst naar een museale setting".

Aanval op onze identiteit

De aanvallen op het westerse en Vlaamse erfgoed zijn evenzeer aanvallen op onze westerse en Vlaamse geschiedenis. Elk monument kadert in een bepaalde tijdsgeest. Veel personen die grootse daden hebben verricht, hebben anderzijds ook hun minder fraaie kanten. Monumenten beschadigen, verwijderen of slopen omdat ze bepaalde personen of groepen zogenaamd zouden kwetsen is allerm minst een oplossing. Op die manier zouden we nauwelijks nog een standbeeld overhouden.

De indieners van dit voorstel wijzen deze cultuurmarxistische aanval op onze identiteit en geschiedenis dan ook totaal af. De geschiedenis kan en mag niet worden weggegomd. Standbeelden verwijderen manipuleert ons erfgoed en onze geschiedenis. Overigens dient vastgesteld dat de hetze tegen de betreffende monumenten wordt aangevuurd door een goed georganiseerde activistische beweging met extreme standpunten die weliswaar een zekere steun geniet binnen de media en het politieke establishment, maar geenszins bij een meerderheid van de bevolking.

De indieners kanten zich dan ook scherp tegen het vandaliseren, verwijderen of vernielen van standbeelden en verkiezen dat standbeelden eerder worden geduid met plakkaats die toelichting geven en dat er verder werk wordt gemaakt van degelijk en objectief geschiedenisonderwijs.

Filip BRUSSELMANS
Johan DECKMYN
Klaas SLOOTMANS
Sam VAN ROOY
Yves BUYSSE
Chris JANSSENS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op volgende elementen:
  - 1° in de nasleep van de dood van Georges Floyd werden onder impuls van de Black Lives Matterbeweging in westerse landen, waaronder ook bij ons, standbeelden gevandaliseerd of vernietigd;
  - 2° met de geviseerde monumenten worden historische personen of gebeurtenissen herdacht die hun grootse kanten hadden, maar ook vaak hun minder fraaie. Wanneer standbeelden worden verwijderd, worden echter onze geschiedenis en ons erfgoed gemanipuleerd;
  - 3° ook religieuze beelden, zoals Mariabeelden, zijn het slachtoffer van vandalen. Dit duidt op een diepe haat tegen onze westerse samenleving;
  - 4° veel overheden van de westerse landen lijken op dit moment nauwelijks weerwerk te bieden tegen de beeldenstorm en lijken de extremisten die standbeelden vernielen soms zelfs in de kaart te spelen door geviseerde standbeelden effectief te verwijderen;
  - 5° Vlaams minister van Inburgering Bart Somers wil de gemeenten een handleiding aanreiken wanneer beelden gecontesteerd worden, met ook mogelijke oplossingen: een beeld kan vernietigd worden, maar ook verplaatst naar een museale setting;
  - 6° de eis om standbeelden te verwijderen klinkt luid uit de mond van een beperkte, activistische, op geweld beluste groep, maar wordt allerm minst gedragen door een meerderheid van de bevolking;
  - 7° het is beter standbeelden met genuanceerde informatie te duiden dan ze te vernietigen of te verwijderen;
- vraagt de Vlaamse Regering om:
  - 1° de beschadiging en vernieling van monumenten uitdrukkelijk te veroordelen;
  - 2° er bij onze steden en gemeenten op aan te dringen om onze monumenten en ons erfgoed te beschermen tegen al dan niet ideologisch gemotiveerd vandalisme;
  - 3° niet deel te nemen aan de hysterie over de westerse standbeelden en geen buitenlandse conflicten te capteren en zo onze beschaving op het spel te zetten voor eigen electoraal gewin;
  - 4° er bij het Federale Parlement en de Federale Regering op aan te dringen dat vandalisme tegen onze monumenten en ons erfgoed kordaat moet bestraft worden;
  - 5° er bij onze steden en gemeenten op aan te dringen dat vandalisme tegen onze monumenten en ons erfgoed prioriteit krijgt in het lokale vervolgingsbeleid;
  - 6° zelf op geen enkele wijze bij te dragen tot het creëren van een sfeer die het beschadigen of vernielen van standbeelden in de hand werkt;
  - 7° niet toe te geven aan de huidige cultuurmarxistische aanval op ons erfgoed en de verwijdering van monumenten of straatnaamborden niet aan te moedigen en, indien het toch gebeurt, dat sterk te veroordelen en in te zetten op historische duiding.

Filip BRUSSELMANS
Johan DECKMYN
Klaas SLOOTMANS
Sam VAN ROOY
Yves BUYSSE
Chris JANSSENS